

In 2018 kon je in *Brood & Rozen* twee bijdragen lezen over sociaal protest, met name over het 'stelen' van voedseloverschotten en over 'wilde' straatrellen, in casu die van Londen in 2011. Het onderliggende motief bij beide acties is het groeiende bewustzijn van de toegenomen sociale ongelijkheid in de laatste decennia.

De eerste bijdrage in dit nummer gaat over een andere vorm van protest met een ander motief: hongerstakingen. Niet de gemejatiseerde hongerstakingen zoals die van de suffragettes, de Ierse republikeinen of, recenter, van Turkse activisten of mensen zonder papieren. Wel die van geïsoleerde personen in Belgische gevangenissen, zonder banden met een politieke organisatie of sociale beweging. Ayfer Erkul is een van de eerste onderzoekers die zich afvraagt waarom gevangenen in het verleden in hongerstaking gingen en hoe de autoriteiten op deze verzetstactiek reageerden. Als casus neemt ze de gevangenis van Vorst in het interbellum. Ze stelt die vragen in de context van een veranderende visie over misdaad en misdadiger, en van de invoering van de criminele antropologie in de penitentiaire praktijk.

Ook Nils Roofthoofd, de auteur van de tweede bijdrage, verricht pionierswerk. Hij vertelt over de Marokkaanse gemeenschap in Mechelen in de periode 1962-1982. Hoewel de Marokkanen vandaag bijna 15 procent van de Mechelse bevolking uitmaken, is tot nu nog bijna niets over hen gepubliceerd. Nils bekijkt met welke hindernissen ze te maken kregen en hoe de verschillende politieke partijen en beleidsmakers omgingen met de nieuwkomers.

Sven Tuytens kennen we als correspondent voor de VRT in Spanje, en als auteur van het boek *Las Mamás belgas*. Daarin vertelt hij over de Belgische en Nederlandse verpleegsters die meehielpen tijdens de Spaanse burgeroorlog. Maar in dit nummer schrijven hij en Ernesto Viñas als oprichters en trekkers van het Collectief Brunete en la Memoria. Dat collectief organiseert historische rondleidingen en verricht onderzoek naar de bloedige veldslag tussen het republikeinse leger en de opstandelingen van generaal Franco tijdens de Spaanse burgeroorlog. Zo ontdekten ze het verhaal van Gerda Taro, een Joods-Duitse persfotografe die door haar originele en diepmenselijke blik al

vlug een icoon werd. Als ze tijdens de strijd in 1937 niet tragisch om het leven was gekomen, zou ze ongetwijfeld zijn uitgroeid tot een grote dame. Met hun verhaal schetsen de auteurs het begin van de moderne fotojournalistiek én brengen ze het relaas van de eerste vrouw die als fotografe aan een oorlogsfront werkte en er ook stierf.

In de rubriek Collectie brengt Sofie Vrielynck nieuws over het verwerkte archief – klein maar fijn – van een gebuurtekring in een Wilrijkse sociale woonwijk. Nu de jongeren de straten veroveren en de bezorgdheid om het klimaat nooit eerder zo intergenerationeel was, willen we ook onze groene archieven nog even onder de aandacht brengen. In een kort artikel geven we een overzicht van de groeiende hoeveelheid ‘milieuarchieven’ die we in Amsab-ISG bewaren. Meer en meer blijkt echter dat het debat over veel meer gaat dan over ‘groen’. Het redden van de planeet houdt ook de strijd in voor een betere levenskwaliteit en tegen de groeiende sociale ongelijkheid. Het is een beweging die zovele andere bewegingen draagt.

U maakt geschiedenis,
Brood & Rozen houdt
de vinger aan de pols.

Paule Verbruggen